

Wie zijn jullie?

Wij zijn de familie der **korenbouten** (*Libellulidae*) en behoren tot de orde der echte libellen.

Onze familie is nogal divers. Toch zijn we makkelijk als soort te herkennen aan onze robuuste, compacte lichaamsbouw.

Afhankelijk van de soort meten wij 3-6 cm. De spanwijdte van onze vleugels varieert tussen de 4 en 7,5 cm.

In onze 'gazen' voor- en achtervleugels is een driehoek zichtbaar in de vleugeladering.

Bij de meeste soorten korenbouten zijn de mannetjes nogal kleurig.

Het woord 'korenbouten' is afgeleid van het woord "koren" (graan) en "bout" (beet of stoot). Libellen leven vaak in de buurt van waterrijke gebieden waar graanvelden te vinden zijn.

Vooropgesteld: wij libellen zijn snelle vliegers met een krachtig ontwikkeld borststuk en sterke vliegspieren, direct aan de vleugels vastzittend. Ons borststuk bestaat uit 3 segmenten waarvan de achterste twee schuin geplaatst zijn. De onderkant steekt naar voren, de rugkant naar achter. Onze hierdoor naar voren geplaatste poten grijpen prooien makkelijk. De loopfunctie hebben onze poten eigenlijk niet meer. Onze vleugels staan door deze lichaamsbouw meer naar achter wat goed in evenwicht is met ons lange achterlijf dat uit tien segmenten bestaat. Dat achterlijf gebruiken we voor sturing. Onze vleugels staan trouwens los van elkaar. Daardoor zijn ze apart te bewegen. Dit maakt ons super wendbaar; als helikopters.

Onze opvallend grote ogen (met zo'n tien- tot dertigduizend facetten) raken elkaar.

Het bovenste deel is om ver weg te zien, het onderste deel voor dichtbij.

De tekening op ons borststuk en halsschild is een determinatiekenmerk. Evenals de nervatuur op de vleugels, de kleur van het achterlijf en de achterlijfaanhangsels.

Wij korenbouten snappen goed dat we voor dit interview werden gevraagd. Want een aantal van onze bijzondere soorten komt, mede door klimaatverandering, in toenemende mate in Het Twiske voor.

Vuurlibel ♂

Sierlijke witsnuitlibel ♂

Zoals de **vuurlibel** die zijn naam dankt aan de 'vuurrode' kleur van de mannetjes.

Andere nieuwkomer: de **sierlijke witsnuitlibel**. Natuurlijk te herkennen aan de witte snuit. Maar ook aan de knotsvormige verbreding van het achterlijf en witte achterlijfsaanhangsels.

De **bloedrode heidelibel** dankt zijn naam aan het bloedrode achterlijf van de mannetjes.

Bloedrode heidelibel ♂

Viervlek

De ook in Het Twiske voorkomende **viervlek** heeft op elk van de 4 vleugels een vlek.

Waar kom je voor in Het Twiske

Dé plek waar je ons kunt zien vliegen, zijn de paddenpoel in De Blokken en beschutte sloten. Wij libellen hebben namelijk water nodig voor de voortplanting. Onze eitjes leggen we in het water of zetten we af op waterplanten. Struiken of riet langs het water van de poel, vijver, sloot of ven zorgen voor beschutting. De ene soort heeft dat meer nodig dan de andere.

Van onze familie korenbouten vertellen we nu meer over de levenscyclus en het voorkomen van familielid **gewone oeverlibel** die al langere tijd actief is in Het Twiske. Zij worden 44 tot 50 mm lang met een spanwijdte van 70 tot 80 mm. Het achterlijf is pijlvormig: het begint breed, eindigt in een punt en heeft rechte zijkant. Het gezicht is geel tot bruin. De volwassen mannetjes zijn duidelijk herkenbaar aan het blauwe achterlijf met zwarte punt.

De vrouwtjes en jonge mannetjes hebben een gele basiskleur en zwarte band aan de zijkant. De jongen kunnen ver van het water wegvliegen. Zij zijn vaak jagend of op kale grond en korte vegetatie zittend te zien. Dat in rust bovenin plantenstengels of op de grond zitten, is trouwens een kenmerk van ons korenbouten.

Zodra de mannetjes oeverlibel geslachtsrijp zijn, gaan ze naar het water.

Vanaf warme zitplaatsen op de grond of stronken vliegen ze laag over het water. Andere mannetjes worden verjaagd en de vrouwtjes worden met de achterlijfaanhangsels vast gegrepen om te paren.

Doordat onze geslachtsorganen zowel bij man als vrouw in het 9de segment van het achterlijf zitten, moeten we daarbij nogal wat acrobatische toeren uithalen. Het voert hier te ver om precies uit te leggen hoe het bekende paring rad of paringswiel ontstaat.

Het vrouwtje van de gewone oeverlibel zet haar eitjes af door vliegend met haar achterlijfspunt op het wateroppervlak te tikken. Het mannetje begeleidt haar om haar te beschermen.

De eitjes (0,50-0,35 mm, ovaalrond en bruin) kleven zich door een gellaagje onmiddellijk aan voorwerpen in het water vast. De larve die er uit komt en meerdere keren vervelt, leeft 2 à 3 jaar in de modder in het water. Wanneer de larve volgroeid is, kruipt hij een paar decimeter omhoog tegen een oeverplant. De larvehuid scheurt aan de rugzijde open. Kop, borststuk en poten komen met veel inspanning tevoorschijn. Terwijl het achterlijf nog in de larvehuid zit, hangt hij op z'n kop om de poten

hard te laten worden. Met de poten grijpt hij de larvehuid vast om het achterlijf vrij te trekken.

Dit hele proces heet 'uitsluipen'. Na 1 à 2 uur zijn de vleugels droog en stevig en dan begint het tweede leven: ca 12 dagen jagen, paren, eieren afzetten.

Wanneer ben jij in Het Twiske te zien?

Wij korenbouten zijn als larve het hele jaar in het water te vinden.

Ons voorkomen als imago (volwassen stadium) varieert per soort en ligt tussen april en oktober. Met de hoogste vliegtijd van juni tot augustus.

Waar houd je bijzonder van?

Als larve eten wij kleine waterdierpjes op de bodem en bijvoorbeeld kikkervisjes.

Als imago grijpen wij vooral kleine insecten, met name de tweevleugeligen.

Waar maak jij je druk om?

Als larven in het water kunnen wij o.a. gegeten worden door grote waterroofkevers en vissen. En tijdens het uitsluipen zijn wij een makkelijke prooi voor spinnen en vogels.

Verder hopen wij dat de sloten en poelen goed onderhouden worden zodat er voor ons een ideaal leefgebied met voedsel blijft bestaan.

Foto's: Nico Dekker

www.ivntwiske.nl